
FORSVARSAKADEMIET

Forskningsbaseret undervisning på MMS Hvad, hvorfor og hvordan?

OKTOBER 2015

Forsvarsakademiet
Svanemøllens Kaserne
Ryvangs Allé 1
2100 København Ø
Kontakt:
Dekanatet,
Anne-Marie Sikker Sørensen de-03@fak.dk
1. udgave oktober 2015

INDHOLD

Forord	4
Indledning	4
Formål med folderen	5
Forskningsbaseret undervisning	5
Opsummering	7
Gode råd og handlingsanvisninger	8

FORORD

Denne folder er udarbejdet i regi af Forsvarsakademiets Pædagogiske Udviklingsgruppe (FPUG). Folderen er blevet til på baggrund af et ønske fra FPUG medlemmer om at "have noget liggende i frokoststuen", som kan danne grundlag for fortsatte diskussioner i institutterne om, hvad forskningsbaseret uddannelse og undervisning er, og hvordan vi kommer videre. Folderen giver således et øjebliksbillede på en diskussion om forskningsbaseret undervisning, som FPUG har arbejdet med.

Følgende personer har bidraget til udarbejdelsen af folderen:

IFS: Dorthe Bach Nyemann og Johannes Riber Nordby

ILO: Kristian Brobæk Madsen og Peter Kaplers

IMK: Claudia Læssøe Pedersen og Jeppe Trautner

IMO: Peter Scharling Pedersen og Lars Peter Meldgaard Johannessen

ISK: Rikke Haugegaard og Peter Kastrup Madsen

Dekanatet: Anne-Marie Sikker Sørensen, Brian Voigt og Anders Puck Nielsen

INDLEDNING

Forsvarsakademiets masteruddannelse i militære studier (MMS) er forskningsbaseret. Det indebærer bl.a. et krav om, at de studerende under uddannelsen kommer til at indgå i FAK forskningsmiljø og at de skal tilegne sig en forskningsbaseret viden og videnskabelige færdigheder.

Der findes ikke nogen skoleløsning eller klar definition af, hvornår det er godt nok, og i sidste ende vil turnusakkrediteringen afhænge af, hvorvidt FAK fremstår som en professionel uddannelsesinstitution, der selv kan identificere og udvikle det videnskabelige niveau i masteruddannelsen.

Særligt to forhold giver FAK en forpligtelse til at gøre forskningsbaseret til et indsatsområde på MMS.

For det første har FAK som noget ret unikt fået akkrediteret en masteruddannelse uden at have universiteternes forskningsvolumen at trække på. Det sætter særlige krav til FAK i forhold til at sikre sammenhængen mellem FAK forskningsprogram og uddannelsens indhold og organisering samt de studerendes adgang til et aktivt forskningsmiljø.

For det andet er MMS en tværfaglig masteruddannelse, hvilket typisk er de sværeste at få akkrediteret, da det stiller særlige krav til progressionen at nå det samlede videnskabelige slutniveau, når der arbejdes med flere fagområder.

FORMÅL MED FOLDEREN

Formålet med denne folder er at give inspiration til, hvordan de studerende kan få adgang til FAK forskningsmiljø, og hvordan man som forsker og underviser kan tilstræbe, at forskning og undervisning kan komme til at gå hånd i hånd, således at de studerende tilegner sig en forskningsbaseret viden og opnår videnskabelige færdigheder. Spørgsmålene er bl.a., bliver undervisningen forskningsbaseret ved, at der undervises i egen forskning, at der læses forskningsartikler, at de studerende skal tænke og arbejde som forskere, eller skal de studerende inviteres ind i egen forskning?

Hensigten med folderen er samlet set at give inspiration til den didaktiske planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af forskningsbaserede undervisningsaktiviteter, herunder inspiration til hvilke læringsaktiviteter der kan igangsættes, og i hvor høj grad det er den studerende eller underviseren, der er den aktive i processen. Folderen omhandler således ikke, hvordan der sikres et relevant forskningsprogram på FAK, eller hvordan forskningen organiseres i institutterne.

FORSKNINGSBASERET UNDERVISNING

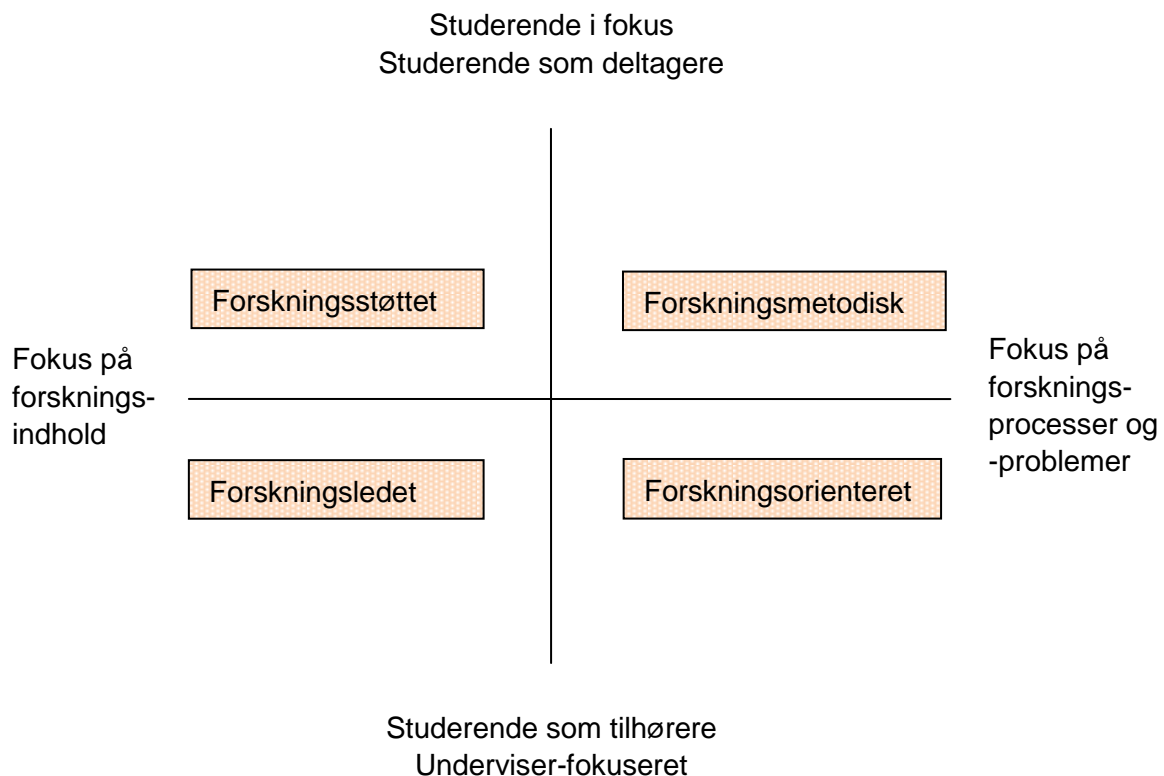
Inspirationen til dette afsnit er hentet i artiklen "Forskningsbaseret undervisning"¹ af Nina Bonderup Dohn og Jens Dolin. De arbejder begge med universitetspædagogik ved hhv. Syddansk Universitet og Københavns Universitet.

Blandt dem som beskæftiger sig med forskningsbaseret undervisning mødes mange forståelser af, hvad betegnelsen dækker eller burde dække over. Disse forståelser strækker sig fra, at de studerende forventes at blive undervist i forskningsresultater til, at de i samarbejde med aktive forskere skal indgå som deltagere i projekter, der skaber ny forskningsviden på området.

Mick Healey er en af de forskere, der har beskæftiget sig mest med begrebet forskningsbaseret undervisning og forskellige måder at realisere den på. Hans fokus for sammenknytning af forskning og undervisning er netop, hvad de studerende foretager sig i forskellige typer af undervisnings- og læringsaktiviteter, sekundært hvad underviseren foretager i relation til samme samt spørgsmålet om, i hvilken grad de studerendes aktiviteter retter sig mod forskningsindhold (i betydningen ny viden) eller arbejder med forskningsproblemer og forskningsmetoder. Illustration på næste side viser Healeys model i en oversat og let forarbejdet udgave:

---

¹ Dohn, N. B. og Dolin, J. (2013) *Forskningsbaseret undervisning*, i Universitetspædagogik, p. 43-64, red. Rienecker, Lotte m.fl., Samfundslitteratur

Figur 1: Forskellige måder at koble forskning og undervisning (frit oversat efter Healey i Dohn og Dolin 2013: 49)

Som eksempler på aktiviteter i hvert af kvadraterne kan nævnes:

- Forskningsledet undervisning (nederste venstre kvadrant), hvor underviseren forelæser over aktuelt forskningsindhold.
- Forskningsorienteret undervisning (nederste højre kvadrant), hvor underviseren formulerer forskningsproblemstillinger og foreviser, hvordan disse kan gribes an metodisk. Dette kan være i form af demonstration af metoderne eller i form af, at studerende overværer en videnskabelig debat mellem to forskere.
- Forskningsstøttet undervisning haves f.eks. på seminarer, hvor studerende indgår aktivt i diskussionen af forskningsartikler eller skriftligt diskuterer eller formidler indhold af forskning.
- Forskningsmetodisk undervisning haves, hvor studerende selv formulerer forsknings spørgsmål og undersøger dem med forskningsmetoder, f.eks. gennem problemorienteret projektarbejde.²

² I Healeys oprindelige model kaldes dette kvadrant for "research-based", men da ordet forskningsbaseret i en dansk kontekst omhandler alle kvadranterne, har vi i oversættelsen valgt et andet udtryk for de aktiviteter, hvor de studerende er aktive deltagere med fokus på forskningsprocesser.

Dohn og Dolin kombinerer Healeys model med bl.a. akkrediteringens meget tællelige krav for dokumentation af forskningsbaseret undervisning og får nedenstående fokuspunkter:

- **Undervisningens indhold og form**
  - undervisningen beskæftiger sig i vid udstrækning med områder, der i dag er genstand for forskning
  - undervisningen eksemplificerer i praksis anvendelsen af forskningsmetoder
  - undervisningen har forskningsprojekt(er) som omdrejningspunkt (gerne ud over den enkelte undervisningstime)
- **Underviserens aktiviteter og kvalifikationer**
  - Underviseren er aktiv forsker i fagområdet
  - Underviseren inddrager sin forskning i undervisningen
  - Underviseren inddrager de studerende i sin forskning
- **De studerendes aktivitet**
  - De studerende deltager i diskussion af forskningsproblemer og –resultater
  - De studerende anvender aktivt fagets teori og forskningsmetoder (gerne ud over enkelte undervisningstimer)
  - De studerende anvender fagets teori og forskningsmetoder (gerne ud over den enkelte undervisningstime) på nye problemer/til skabelse af viden
  - De studerende deltager aktivt i et forskningsprojekt
- **Uddannelsens organisering**
  - Uddannelsen er tilknyttet aktivt forskningsmiljø

OPSUMMERING

Som det ses af ovenstående er der ikke en entydig beskrivelse af hvordan uddannelsesinstitutionen skal og bør gennemføre forskningsbaseret undervisning. Der er snarere tale om at bringe forskellige metoder og tilgange i spil i forhold til de studerendes læring.

GODE RÅD OG HANDLINGSANVISNINGER

- Overvej, hvilke former for vidensproduktion der karakteriserer dit fagområde, og hvorledes din forskning passer heri.
- Overvej, hvilke fokuspunkter i forskningsbaseret undervisning, der passer bedst til dit forskningsfelt og din undervisningsstil, og introducer mindst et af dem i din undervisning.
- Vis gerne de studerende eksempler på, hvordan de forventes at arbejde videnskabeligt i deres opgaver.
- Afsæt tid til at diskutere metodologiske spørgsmål med de studerende, også selvom metode ikke er en del af læringsmålene for det konkrete fag, aktiviteten gennemføres i. Ellers er der risiko for at de studerendes læringsudbytte i forhold til forskningsmetode ikke bliver så stort som forventet.
- Vær på den anden side opmærksom på, at det kan skabe frustrationer for de studerende, at "der går tid fra til metode", så der dermed bliver mindre tid til fagets tematiske indhold. Begrund gerne nødvendigheden heraf ved at trække perspektiver til den samlede progression i uddannelsen.
- Beslut dig på forhånd for, hvor meget og på hvilke tidspunkter du vil involvere dig i de studerendes litteratursøgning.
- Sikre dig, at de studerende er opmærksomme på de tidsskriftsdatabaser, der er relevante for faget. (Mange studerende benytter sig kun af Google).
- Eksplíciter kriterier for forskningsmæssig lødighed inden for jeres fag.
- Diskuter med de studerende, hvordan de fundne tekster eksemplificerer kriterierne, og hvilke tekster der måske ikke helt lever op til kriterierne alligevel?
- Forsøg at afklare, hvilken faglig baggrund de studerende kommer med, og opfordre dem til at danne hold med blandede kompetencer.
- Overvej, hvorledes din undervisning kan bidrage til din forskning, og hvor bunden og undervisningsstyret de studerendes forskningsopgave skal være. Skal de f.eks. indsamle data ud fra det samme spørgeskema, og skal dette i givet fald være udarbejdet af underviseren alene eller i samarbejde med de studerende? Eller er udarbejdelsen af spørgeskema/spørgeguide en del af de studerendes forskningsopgave. Diskuter gerne metodologiske fordele og ulemper ved begge dele med de studerende.
- Eksplíciter målene med den forskningsbaserede undervisning for de studerende – gerne jævnligt i forløbet.
- Vær opmærksom på, at nogle former for forskningsbaseret undervisning indebærer læringsformer, der er meget forskellige fra dem, de studerende hidtil har mødt i uddannelsessystemet. Dette kan medføre usikkerhed og barriere for de studerende, også selvom de er indforstået med formålet med forskningsbaseret undervisning. Diskuter gerne usikkerheden og barriererne med de studerende, når de opstår.